Bugis, Arap, Hintli ve Avrupalı tüccarlar

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Bugis mevsimi

On sekizinci yüzyılda Riau'yu zenginleştiren Sulawesili Bugis tüccarları farklı bir ritim izliyordu. Çoğu, Ağustos sonu civarında başlayan üç aylık bir dönemde doğu rüzgârıyla, yani *angin timur* ile geliyor ve Kasım'da kuzeydoğu musonuyla ayrılıyordu.[1] 1825'te Singapur'a yaklaşık 120 Wajo Bugis gemisi geldi. Bir önceki yıl bu sayı 90'dı. 1830'lara gelindiğinde her yıl Singapur'u yaklaşık 200 prau ziyaret ediyordu ve her birinde otuz kişi civarında mürettebat bulunuyordu.[2]

Bugis yükleri, transit ticaret limanından geçen malların çeşitliliğini gözler önüne serer. Doğu takımadalarından cennet kuşları, şifalı ağaç kabuğu, sedef, bağa, trepang (deniz hıyarı), kuş yuvaları, sandal ağacı, altın tozu, balmumu, pamuk ve kahve getiriyorlardı. Karşılığında İngiliz ve Amerikan ateşli silahları ve barut, Malaya kalayı, demir bıçaklar, Çin ham ipeği, çanak çömlek, afyon, Bengal pamuklu kumaşı ve Avrupa yünlüleri ve ketenleri alıyorlardı.[3] Bu değişim, doğu Endonezya'nın ormanlarını ve mercan resiflerini Lancashire ve Bengal fabrikalarına ve Çinli tüketicilere bağlıyordu.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Singapur'daki Bugis ticareti, önemini yitirse de geleneksel biçimiyle Çin yelkenlisi ticaretinden çok daha uzun sürdü. 1907'de Bugis filosu Singapur'a hiç uğramadı. 1973'e gelindiğinde takas ticareti için Singapur'a demirleyen Bugis gemisi sayısı yalnızca yirmiydi.[4] Kentin Bugis semtinin ve 1822 tarihli Kent Planında onlara ayrılan yakındaki Kampong Glam bölgesinin adı, bu tüccarların önemini hâlâ hatırlatır.

Arap ticaret evleri

Singapur'a ilk yerleşen Araplar, 1819'da Palembang'dan gelen iki varlıklı tüccardı. 1824 nüfus sayımı, 10.683 kişilik nüfus içinde on beş Arap saydı. Bu sayı 1871'e gelindiğinde 465'e yükselmişti.[5] Bu ailelerin çoğu kökenini, Hint Okyanusu ve takımadalar limanlarına yayılan bir ticaret diasporasının çıktığı güney Arabistan'daki Hadramut'a dayandırıyordu. En önde gelenleri Aljunied, Alkaff ve Alsagoff aileleri oldu.

Arap tüccarlar servetlerini tekstil, baharat, gayrimenkul ve denizcilikten kazandı.[6] Denizcilik faaliyetleri arasında takımadalardan Mekke'ye hacı taşımacılığı da vardı. Singapur bu işte önemli bir aktarma noktası hâline geldi. Arazi yatırımları sayesinde birkaç aile kentin en büyük mülk sahipleri arasına girdi. Ticaret topluluğundaki saygınlıkları, 1837'de Aljunied ailesinden bir üyenin ağırlıklı olarak Avrupalılardan oluşan Ticaret Odasına üye atanmasıyla da görülür.[7]

Arap ticaret evleri dinî ve hayır amaçlı kurumlar da kurdu: camiler, okullar ve bunları geliriyle destekleyen vakıflar (*wakaf*). Bir kısmı bugün de varlığını sürdüren bu vakıfların yönetimi, Singapur'daki hayırseverlik yapılarının tarihinin ilk bölümlerinden birini oluşturur. Bu durum, III. Bölümde Çin ata trust'ları bağlamında ele alınan, mülkü uzun vadeli amaçlara tahsis etme uygulamasının birçok toplulukta ortak olduğunu gösterir.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Hintli tüccarlar ve Chulia ticareti

Hindistan'dan gelen tüccarlar bir başka topluluk oluşturuyordu. 1824 nüfus sayımı, aralarında tüccarlar, kayıkçılar, işçiler ve askerlerin bulunduğu 756 Hindistan doğumlu kişi kaydetti.[8] En önemli ticari grup, Koromandel kıyısından gelen Tamil Müslüman tüccarlar olan Chulialardı. Chulialar uzun zamandır Bengal Körfezi üzerinden Açe, Kedah, Penang ve Malakka ile ticaret yapıyordu. Singapur'da tekstil, baharat ve gıda maddeleri ticareti yapıyor, nehirde kayık ve mavna işletiyor ve sarraflık yapıyorlardı. Raffles'ın Kent Planı, onlara ticaret merkezinin nehir yukarısında bir mahalle ayırdı.[9]

Hintli tüccarlar Singapur'u, pamuklu kumaşı takımadaların başlıca ithal mallarından biri olan güney Hindistan ve Bengal'in tekstil üretimine bağlıyordu. Yüzyılın ilerleyen dönemlerinde Hindu tüccarlar ve finansörler de onlara katıldı. Bunlar arasında Tamil Nadu'dan gelen Chettiarlar bölgenin en önemli tefecileri, yani borç verenleri oldu ve Malaya ile Burma genelinde Çinli ve Malay tüccarları, plantasyon sahiplerini ve küçük çiftçileri finanse etti.[10] Singapur'daki kredi tarihindeki rolleri B Kısmına aittir.

Avrupalı ve Amerikalı tüccarlar

Singapur'daki Avrupalı tüccarlar sayıca azdı, ancak en büyük sermaye birikimlerini ve Avrupa pazarlarıyla bağlantıları ellerinde tutuyorlardı. Çoğu İngiliz'di ve önemli bir kısmı İskoç'tu. Ticaret evleri, İngiltere ve Hindistan'daki üreticilerin ve tüccarların acenteliğini yapıyor ve yüklerin taşımacılığını ve sigortasını üstleniyordu. 1820'lerden itibaren Amerikan gemileri de Singapur'a uğruyor, pamuklu mallar ve madeni para getiriyor, kalay, biber ve diğer ürünleri yüklüyordu.[11] Amerikalı tüccarların varlığı, Singapur'un tüm bayraklara açık bir liman olma niteliğini teyit ediyordu, çünkü Amerikalıların Asya'daki diğer İngiliz topraklarına ayrıcalıklı erişimi yoktu.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Notlar

1. National Library Board Singapore, “Bugis trade” (nlb.gov.sg, Erişim tarihi: Eylül 2026): “most arriving with the angin timur (east wind) during a three-month period starting from around late August”, Kasım’da ayrılış. ↩
2. National Library Board Singapore, “Bugis trade” (nlb.gov.sg, Erişim tarihi: Eylül 2026): “Some 120 Wajo Bugis ships came to Singapore in 1825, while the previous year saw 90 ships”; 1830’lara gelindiğinde “around 200 prahus visiting Singapore every year, each with a 30-strong crew”. ↩
3. National Library Board Singapore, “Bugis trade” (nlb.gov.sg, Erişim tarihi: Eylül 2026), Bugis tüccarlarının getirdiği ve aldığı mallar hakkında. ↩
4. National Library Board Singapore, “Bugis trade” (nlb.gov.sg, Erişim tarihi: Eylül 2026): “In 1907, the Bugis fleet completely stayed away from Singapore”; 1973’e gelindiğinde “only 20 Bugis ships had moored in Singapore for barter trade”. ↩
5. Wikipedia, “Arab Singaporeans” (Erişim tarihi: Eylül 2026): Palembang’dan iki varlıklı tüccar 1819’da gelmiştir; “By 1824, there were 15 Arabs out of a population of 10,683”; 1871’e gelindiğinde 465. ↩
6. Wikipedia, “Arab Singaporeans” (Erişim tarihi: Eylül 2026): “Trade in textiles, spices, property, and shipping allowed leading families to accumulate considerable fortunes.” ↩
7. Wikipedia, “Arab Singaporeans” (Erişim tarihi: Eylül 2026): “a member of the Aljuneid clan was appointed as a member of the mostly European-dominated Chamber of Commerce in 1837”. ↩
8. National Library Board Singapore, “First census of Singapore is taken” (HistorySG), Ocak 1824: Hindistan doğumlu 756 kişi. ↩
9. Wikipedia, “Jackson Plan” (Erişim tarihi: Eylül 2026): Chuliah Kampong, Hintliler için nehrin daha yukarısına yerleştirilmiştir. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

10. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından itibaren önem kazanan Singapur ve Malaya'daki Chettiar borç verenleri hakkında bkz. Rajeswary Ampalavanar Brown, *Capital and Entrepreneurship in South-East Asia*, Basingstoke, Macmillan, 1994 ve David West Rudner, *Caste and Capitalism in Colonial India: The Nattukottai Chettiars*, Berkeley, University of California Press, 1994. ↩

11. 1820'ler ve 1830'larda Singapur ile Amerikan ticareti ve 1836'da kurulan ABD konsolosluğu hakkında bkz. Singapur'daki ABD Büyükelçiliğinin yayımladığı ABD–Singapur ilişkileri tarihi ve C.M. Turnbull, *A History of Modern Singapore 1819–2005*, 2. bölüm. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com